

Що варто знати про шепелявість

Діти до п'яти років мають оволодіти звуковою культурою мовлення. Це запорука їх повноцінного спілкування. Проте у деяких залишається нестійкою вимова певних звуків, зокрема шиплячих. До уваги — поради, як розпізнати шепелявість і вчасно допомогти дитині

Причини

Щоб забезпечити дитину та вчасно розпочати профілактику, зверніть увагу на можливі причини шепелявості:

- вроджені особливості мовленнєвого та слухового апарату;
- недорозвинене слухове сприймання;
- слабка пам'ять, нестійка увага;
- травми ротової порожнини;
- обмежена рухливість язика;
- заміна молочних зубів на постійні;
- дефектне мовлення близьких дитини.

Види

Шепелявість проявляється через викривлення вимови звука [ш]. Виділяють різні види шепелявості:

- міжзубна — кінчик язика просувається між верхніми та нижніми різцями, струмінь повітря слабкий, звук [ш] нечіткий;
- губно-зубна — нижня губа піднімається до верхніх різців, утворюється щілина, крізь яку виходить повітряний струмінь, звук [ш] замінюється на звук [ф];
- призубна — кінчик язика впирається у верхні та нижні різці й заважає струменю повітря пройти вільно крізь зубну щілину, звук [ш] замінюється на [т];
- свистяча — губи розтягнуті в посмішку, а широкий кінчик язика опущений за нижні різці, звук [ш] замінюється на [с];
- носова — корінь язика піднімається до м'якого піднебіння, струмінь повітря видихається через ніс, звук [ш] нагадує [х].

Корекція

Якщо ви помітили порушення звуковимови, одразу зверніться до логопеда. Він проведе повну діагностику мовленнєвого порушення та запропонує програму корекції. Щоб корекція була ефективнішою, займайтеся з дитиною вдома:

- регулярно виконуйте з дитиною артикуляційні вправи;
- запропонуйте дитині ігри для розвитку загальної та дрібної моторики, дихання, міміки;
- навчайте дитину уважно слухати мовлення інших і звуки навколо;
- будьте послідовні: займайтеся з дитиною кожного дня, створіть маленький ритуал початку та завершення спільної діяльності;
- починайте заняття тільки тоді, коли і дитина, і ви маєте гарний настрій.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR

Вправи

Щоб зміцнити артикуляційний апарат і підготувати його до постановки шиплячих звуків, виконуйте разом з дитиною вправи:

- «Неслухняний язичок» — широкий язык покладіть на нижню губу та промовляйте «пя-пя-пя», неначе поплескуєте свій «неслухняний язичок» верхньою губою;
- «Лопатка» — широкий язык висуньте, розслабте, покладіть на нижню губу, утримуйте 10—15 с;
- «Чашечка» — широко відкрийте рот, широкий язык підніміть угору, потягніться до верхніх зубів, але не торкайтеся їх; утримуйте 10—15 с;
- «Трубочка» — широкий язык висуньте, краї языка заверніть угору, подмухайте в «трубочку», яка утворилася; виконуйте в повільному темпі 10—15 разів;
- «Гойдалка» — висуньте вузький язык, тягніться языком спочатку до носа, потім до підборіддя, рот при цьому не закривайте; виконуйте під лічбу 10—15 разів;
- «Конячка» — присмокчіть язык до піднебіння, клацніть языком повільно й сильно, розтягуйте під'язикову зв'язку; виконуйте 10—15 разів.

Правила

Дитина, яка має порушення вимови, може відчувати утруднення під час спілкування. Щоб допомогти їй, дотримуйтеся простих правил:

- не смійтеся з неправильної вимови дитини та не передражнюйте її;
- слідкуйте за власною вимовою, бо вона — взірець для наслідування;
- не критикуйте дитину, якщо їй не вдається виконати вправу чи вимовити звук;
- постійно підтримуйте та підбадьорюйте дитину, створюйте ситуацію успіху.

Примітка. Підготувала **Валерія Безбабіна**, учитель-логопед закладу дошкільної освіти «Капітошка», м. Бровари, Київська обл.

РОЗПОВСЮДЖЕННЯ без дозволу видавця ЗАБОРОНЕНО!

Розповсюдження цього матеріалу в друкованому чи електронному вигляді порушує законодавство України і призводить до адміністративної та кримінальної відповідальності (ст. 52 Закону України «Про авторське право і суміжні права», ст. 176 КК, ст. 512 КпАП) © Цифрове видавництво MCFR